



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 28/2019-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. januára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], t. č. [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2 T 71/2018 z 27. septembra 2018 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos 98/2018 z 18. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci

namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 71/2018 z 27. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 98/2018 z 18. októbra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obžalovaný zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 12 Tp 528/2017 z 2. januára 2018 s tým, že lehota väzby začala u sťažovateľa plynúť 29. decembra 2017 o 20.30 h. Sťažovateľ bol do väzby vzatý z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Sťažovateľ požiadal 13. septembra 2018 o prepustenie z väzby na slobodu. O jeho žiadosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol a neprijal sťažovateľov písomný sľub.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že doteraz vykonaným dokazovaním vôbec nebolo preukázané, že by sa mal „domáhať vstupu do bytu za účelom pokračovania v trestnej činnosti“. Tvrdí, že okresný súd vôbec neprihliadal na obsah znaleckého posudku na poškodenú, z ktorého má vyplývať, že poškodená nemá obavu z toho, že by mohol

pokračovať v trestnej činnosti. Sťažovateľ zdôrazňuje, že v napadnutých uzneseniach „*ne našiel*“ žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce jeho väzobné stíhanie. Ďalej poukazuje na to, že v minulosti nebol trestne stíhaný.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos/98/2018-906 zo dňa 18. 10. 2018 porušené bolo.

2) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 2 T/71/2018 zo dňa 27. 09. 2018 porušené bolo.

3) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos/98/2018-906 zo dňa 18. 10. 2018 porušené bolo.

4) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces garantovaného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tos/98/2018-906 zo dňa 18. 10. 2018 porušené bolo.

5) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd Uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 2 T/71/2018 zo dňa 27. 09. 2018 porušené bolo.

6) Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces garantovaného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd Uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 2 T/71/2018 zo dňa 27. 09. 2018 porušené bolo.

7) Uznesenie Krajského súdu v Nitre 1 Tos/73/2018 zo dňa 23. 07. 2018 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda je zaručená.

Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len preto, že nie je schopný dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na dobu ustanovenú zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Ústavný súd judikoval (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07), že každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade skonáním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli.

Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17

ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 227/03, IV. ÚS 181/07, III. ÚS 54/2017) ďalej vyplýva, že na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04, IV. ÚS 181/07).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a protiväzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

Ústavný súd opakovane judikoval (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03), že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného.

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00, I. ÚS 177/03). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie;

takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Do právomoci ústavného súdu v zásade nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov vedúcich k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. na ponechanie vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03).

Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné (IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09).

Pokiaľ ide o čl. 5 ods. 4 dohovoru, Európsky súd pre ľudské práva judikoval (pozri rozsudok vo veci Rakevich proti Rusku z 28. 10. 2003, sťažnosť č. 58973/00, bod 43; podobne II. ÚS 642/2017), že tento článok predstavuje jeho habeas corpus ustanovenie.

Označené ustanovenie poskytuje zadržanej osobe právo aktívne sa domáhať súdneho preskúmania pozbavenia slobody.

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť tohto pozbavenia slobody, priznáva im právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (pozri rozsudok vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, sťažnosť č. 29462/95, bod 84).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94) ďalej vyplýva, že čl. 5 ods. 4 dohovoru nevyžaduje, aby odvolací súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody.

II.1 K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením okresného súdu

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd k tejto časti sťažnosti konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mal sťažovateľ v zmysle § 83 Trestného poriadku možnosť podať sťažnosť krajskému súdu, v právomoci ktorého bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj posúdenie prípadných procesných pochybení okresného súdu v konaní.

Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne I. ÚS 338/09, I. ÚS 113/2010, III. ÚS 419/2017).

II.2 K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu

Sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, namieta, že dosiaľ vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa mal pokúsiť pokračovať v trestnej činnosti, že krajský súd neprihliadal na závery znaleckého posudku, z ktorého má vyplývať, že poškodená nemá obavu z toho, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti a že napadnuté uznesenie krajského súdu (a ani napadnuté uznesenie okresného súdu) neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce jeho väzobné stíhanie. Napokon tvrdí, že v minulosti nebol trestne stíhaný.

Ústavný súd s ohľadom na tieto námietky sťažovateľa preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a pri hodnotení napadnutého uznesenia krajského súdu vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd vo svojej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, III. ÚS 461/2015), uvádza, že odôvodnenie uznesenia druhostupňového súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia.

Okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Súd je toho názoru, že aj v súčasnom štádiu trestného konania a po z časti vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní doteraz zistené skutočnosti naďalej nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bola na obžalovaného dňa 25.06.2018 prokurátorom podaná hore citovaná obžaloba bol spáchaný, má znaky v obžalobe uvedených zločinov a dôvody na podozrenie*

zo spáchania žalovaného skutku obžalovaným ██████████ dosiaľ rozptýlené neboli. Takýto záver totiž podľa názoru súdu nemožno vyvodiť ani z výpovede obžalovaného, ako ani z výpovede poškodenej a jej dcéry na hlavnom pojednávaní súdu. Poškodená totiž aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní zotrvala na tom, že intímny kontakt s obžalovaným nebol dobrovoľný, konala pod nátlakom obžalovaného, ktorý ju nielen pritlačil o vaňu, ale jej i roztláčal nohy práve preto, aby mohol svojim pohlavným údom vniknúť do jej pošvy, pričom poškodená i verbálne dávala najavo svoj nesúhlas. Tento vyslovený verbálny nesúhlas poškodenej potvrdila aj svedkyňa ██████████, keďže podľa jej výpovede na hlavnom pojednávaní tento počula. Výpovede poškodenej ako aj svedkyne ██████████ však budú predmetom hodnotenia súdom z hľadiska viny alebo nevinu obžalovaného aj v kontexte s ostatnými dôkazmi, či už zrealizovanou výpoveďou obžalovaného ako aj ďalšími dôkazmi, ktorých vykonanie je navrhnuté a súdom i naplánované v ďalšom priebehu trestného konania pred súdom. V tejto súvislosti však súd v nadväznosti na konštatovanie existencie formálnych podmienok trvania väzby u obžalovaného, t. j. na naďalej existujúcu dôvodnosť vedenia trestného stíhania proti obžalovanému, považuje za potrebné zdôrazniť, že predmetom hodnotenia súdu budú nielen dôkazy výpoveďami vyššie uvedených svedkýň (ktorých výlučne hodnovernosť obhajoba spochybňuje v podanej žiadosti), ale aj obrana samotného obžalovaného, ktorý v rôznych štádiách trestného konania podáva rôzny opis priebehu rozhodnej udalosti, keď najskôr, a to opakovane, popieral prítomnosť v kúpeľni počas kúpeľa poškodenej, následne opisoval vykonanie orálneho styku s ňou a naposledy uvádzal, že sa s poškodenou i pokúšal o pohlavný styk vo vani. Podľa názoru súdu je tak naďalej splnená nielen táto formálna podmienka trvania väzby u obžalovaného, ale naďalej nemenne existuje aj dôvodná obava, že by v prípade prepustenia na slobodu tento v páchaní trestnej činnosti pokračoval.

V tomto smere nestala žiadna zmena okolností, odôvodňujúcich ponechanie obžalovaného vo väzbe z dôvodov väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku tak, ako boli tieto konštatované i pri poslednom rozhodovaní o väzbe obžalovaného. Súd preto znovu zdôrazňuje, že obžalovaný sa žalovaného skutku mal dopustiť napriek tomu, že poškodená už pred tým v ten deň opakovane odmietla jeho ponuky na sexuálny styk, na ktoré obžalovaný reagoval jej presviedčaním, pričom tieto ponuky poškodenej adresoval napriek tomu, že podľa vlastného vyjadrenia nie je zo zdravotných dôvodov takého kontaktu

plne fyzicky schopný (hoci sa oň podľa svojej poslednej výpovede i pokúšal), ale psychicky s poškodenou sex chcel mať. Z doterajšieho dokazovania v prípravnom konaní nateraz vyplýva, že obžalovaný prejavoval sexuálny záujem aj o dcéru poškodenej, ktorú upozorňoval na svoj stoporený pohlavný úd a ukazoval smerom do svojho rozkroku a aj v čase po spáchaní skutku v prejednávanej veci komunikoval s dcérou poškodenej formou textových správ, riešiac jeho intímny kontakt s poškodenou. Osobitne súd poukazuje na to, že poškodená svoju dcéru žiadala o to, aby ju táto upozornila na príchod obžalovaného do bytu. Z výpovede poškodenej a jej dcéry na hlavnom pojednávaní vyplýva, že obžalovaný sa dňa 29. 12. 2017 vrátil do spoločného bydliska s poškodenou napriek tomu, že svoj odchod z neho pred nimi označil ako definitívny, rozlúčil sa s nimi s tým, že sa už nevráti, pričom si zobral všetky svoje osobné veci. Obžalovaný sa však vrátil a pri svojom návrate sa dožadoval vstupu do bytu, z ktorého dôvodu poškodená privolala políciu. Z toho hľadiska je preto podľa názoru súdu irelevantné, že poškodený aktuálne nemá prístup do bytu, v ktorom žije poškodená a ako aj ním v žiadosti deklarovaný súčasný, ale predchádzajúci (čo je v rozpore s jeho ponukami na sexuálny styk s ňou) sexuálny nezáujem o poškodenú. Podľa názoru súdu preto naďalej reálne existuje dôvodná obava z možného pokračovania v obdobnej trestnej činnosti obžalovaným, ktorý aj podľa záverov znaleckého psychologického posudku pri prevládajúcej zameranosti na vlastnú osobu má sklony k preceňovaniu vlastného stanoviska a k zvýraznenému presadzovaniu navonok napriek tomu, že agresivita nepatrí medzi dominantné zložky jeho osobnosti. Všetky uvedené okolnosti sú tými, ktoré odôvodňujú obavu, že by obžalovaný v prípade prepustenia na slobodu v páchaní trestnej činnosti pokračoval, pričom podľa názoru súdu ani doterajší výkon väzby u obžalovaného nie je v rozpore so zásadou primeranosti a zdržanlivosti.“

Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: „Nadriadený súd ďalej zistil, že súd I. stupňa odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne poukázal na dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odôvodnené naďalej trvajúcou existenciou konkrétnych skutočností odôvodňujúcich u obžalovaného obavu z toho, že aj v tomto štádiu trestného konania bude na slobode pokračovať v trestnej činnosti. Na tomto stave sa oproti predchádzajúcim rozhodnutiam súdov I. a II stupňa nič

nezmenilo. Na tieto dôvody nadriadený súd v podrobnostiach len odkazuje, pretože ich považuje za správne a zákonné.

Preskúmaním sťažnostných námietok obžalovaného nadriadený súd zistil, že tieto nie sú dôvodné a akceptovateľné. Obžalovaný v nich namieta materiálnu podmienku väzby a to na základe vlastného hodnotenia doposiaľ vykonaných dôkazov so záverom, že sa nedopustil žalovaných trestných činov – pričom sa domáha aby si toto jeho hodnotenie osvojil aj súd. Takýto postup však v rámci rozhodovania o väzbe nie je prípustný a bol by v rozpore so zákonom. Také hodnotenie dôkazu akého sa domáha obžalovaný je možné až v štádiu porady a hlasovania o rozsudku podľa § 169 Tr. por. V rámci rozhodovania o väzbe v rámci skúmania materiálnych podmienok väzby (dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu) súd skúma len to, či boli v rámci trestného stíhania zadovážené dôkazy nasvedčujúce tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, či má znaky trestného činu a sú dôvody (dôkazy svedčiace v neprospech obvineného) na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, avšak bez toho, aby tieto hodnotil. Takéto materiálne dôvody (dôkaz, svedčiaci v neprospech obžalovaného – výpoveď poškodenej ██████████) sú dané a nepominuli ani po výsluchu poškodenej na hlavnom pojednávaní dňa 13. 09. 2018.“

Ústavný súd konštatuje, že okresným súdom prezentované závery k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, s ktorými sa krajský súd v plnej miere stotožnil, možno z ústavnoprávneho pohľadu v okolnostiach tejto veci považovať za relevantné a dostatočné. Nemožno tak súhlasiť s námietkou sťažovateľa, ktorý tvrdí, že okresný súd a krajský súd vôbec neodôvodnili existenciu označeného väzobného dôvodu. Ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutých uznesení, ktorých závery sťažovateľ žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil (a to či už v konaní pred krajským súdom, alebo v konaní o jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom), súdy odôvodnili väzbu sťažovateľa ústavnoprávne akceptovateľným spôsobom odkazom na konkrétne okolnosti daného prípadu (okolnosti spáchania skutku, komunikácia sťažovateľa s poškodenou a jej dcérou, návrat sťažovateľa do spoločného bytu, v dôsledku čoho musela byť privolaná policajná hliadka, ako aj psychologický posudok sťažovateľa).

Na ústavnoprávnej udržateľnosti uvedených záverov nemôžu nič zmeniť ani ďalšie námietky sťažovateľa prezentované v jeho sťažnosti ústavnému súdu. Odhliadnuc od toho, že sťažovateľ svoju námietku o (ne)preukázaní pokusu o pokračovanie v trestnej činnosti vo svojej sťažnosti krajskému súdu výslovne neuplatnil, čo by mohlo zakladať dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu (III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012), ústavný súd v krátkosti konštatuje, že pri väzobnom dôvode podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je nevyhnutné, aby konajúce súdy preukázali, že by sa obvinený (obžalovaný) pokúsil pokračovať v trestnej činnosti, postačuje existencia takejto obavy (§ 71 Trestného poriadku... a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že...). Táto je u sťažovateľa, tak ako to vyplýva z napadnutých uznesení, umocnená jeho návratom do bytu a jeho komunikáciou s poškodenou a s jej dcérou. Existenciu označeného väzobného dôvodu nemôže spochybníť ani sťažovateľova námietka spočívajúca v tom, že zo znaleckého posudku má vyplývať, že poškodená sama nemá obavu z toho, že by (on) mal pokračovať v trestnej činnosti. Napokon, pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že v minulosti nebol trestne stíhaný, ústavný súd konštatuje, že táto skutočnosť bola okresným súdom a krajským súdom zohľadnená už pri jeho vzatí do väzby, čo vyplýva z ústavnému súdu dostupných materiálov (sťažnosť vedená pod sp. zn. II. ÚS 522/2018).

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na osobnú slobodu (v súvislosti s možným zásahom do nej prostredníctvom väzby) je primárne chránené prostredníctvom ustanovení čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ktoré sú v pomere špeciality k všeobecnému ustanoveniu čl. 36 ods. 1 listiny. Vzhľadom na uvedené neexistuje príčinná súvislosť medzi týmto sťažovateľom označeným základným právom a napadnutým uznesením krajského súdu (podobne I. ÚS 178/09, III. ÚS 383/09).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2019